

षष्ठी-पूजनस्यावसरे यात्रिणां सौविध्याय विशेषरेलयानानि

हिमसंस्कृतवार्ताः ०३ नवम्बर। षष्ठी-पूजनस्यावसरे यात्रिणां सौविध्याय विशेष रेलयानानि प्रचाल्यन्ते। राष्ट्रिय-राजधान्यां आनन्द- बिहार-नई-दिल्ली, निजामुद्दीन-रेल-स्थानेभ्यः विशेष-रेलयानानि संचाल्यन्ता उत्तर-रेलविभागस्य मुख्यः जनसंपर्क अधिकारी हिमांशु शेखर उपाध्यायः प्रोक्तवान् यत् उत्सवान् निधाय उत्तर-रेलविभागेन दिल्लीयाः प्रमुखेभ्यः रेलस्थानेभ्यः विशेष रेलयानानि चाल्यन्ते।

गङ्गोत्री धाम्नः कपाटः शीतकालाय पिहितः

हिमसंस्कृतवार्ताः ०३ नवम्बर। अशेषे देशे गोवर्धनपूजनम् अमानितः। उत्तराखण्ड-चतुर्धामः उत्तरकाश्याम् अन्नकूटस्य अवसरे गतदिने उत्तराखण्डस्य चतुर्षु धामसु एकस्य गङ्गोत्री धाम्नः कपाटः शीतकालाय पिहितः। गत रात्रौ चतुर्दशनिमेषाधिक द्वादश वादने शुभ-अभिजीत मुहूर्त-समये विशाल भक्तानां समूहस्य उपस्थितौ मन्दिरस्य द्वाराणि औपचारिकरूपेण पिहिताः। अस्मिन् अवसरे मन्दिरं विविधपुष्पैः अलङ्कृतम्। अस्मिन् वर्षे एतावता अष्टलक्षाधिकाः तीर्थयात्रिणः उत्तरकाशीमण्डलस्य गङ्गोत्रीधामस्य यात्रां कृतवन्तः। सहैव रुद्रप्रयागस्य केदारनाथधाम्नः, उत्तरकाशी यमुनोत्रीधाम्नः च द्वाराणि पिधातुं सज्जतापि समारब्धाः। अद्य भर्तृ द्वितीयायाः दिने द्वयोः धाम्नोः द्वाराणि पिहितौ भविष्यतः। रुद्रप्रयागमण्डले बाबाकेदारस्य दर्शनार्थं बहुशः दर्शनार्थिनः निरन्तरं गच्छन्ति।

थाईलैण्डस्य विदेशमन्त्रिणा मैरिस सांगियाम्पोगसा इत्यनेन मेलनं कृतवान् विदेशमन्त्री डॉ० एस् जयशङ्करः

हिमसंस्कृतवार्ताः ०३ नवम्बर। भारतस्य चतुर्दिवसीय यात्रायां समागतेन थाईलैण्डस्य विदेशमन्त्रिणा मैरिस सांगियाम्पोगसा इत्यनेन सह गतदिने नवदिल्ल्यां विदेशमन्त्री डॉ० एस् जयशङ्करः मेलनं कृतवान्। जनसम्पर्क-पटले जयशंकर-प्रोक्तवान् यत् रॉयल कथिना-समारोहाय थाईलैण्डस्य विदेशमन्त्री उभयोः देशयो मध्ये प्रचलतां ऐतिहासिक-सांस्कृतिक संबंधानाम् उदाहरणम् अस्ति।

श्रीनगरे सेनया आतंकवादिभिः सह संघर्षे त्रय आतंकवादिनः हताः

हिमसंस्कृतवार्ताः- डॉ पद्मनाभः। कश्मीरप्रदेशे 36 होरासु 3 संघर्षा जाताः। श्रीनगरस्य एकस्मिन् गृहे यत्र आतंकवादिनः दृश्यन्ते तत्र विस्फोटं कृत्वा गृहं नष्टं जातम्। चत्वारः सैनिकाः त्रणिता अभवन्, 3 आतंकवादिनश्च हताः। श्रीनगरस्य खान्यार-नामके स्थाने सैन्येन आतंकवादिभिः सह संघर्षः प्रचलति। तस्मिन्नेव समये सुरक्षादलेन एकं गृहं विस्फोटेन विनष्टं कृतम्।

कश्मीरप्रदेशे अतीते 36 होरासु श्रीनगरं, बांदीपोरा, अनन्तनागेषु 3 संघर्षाः जाताः। तत्र चत्वारः सैनिकाः घातिता अभवन्, 3 आतंकवादिनः हताः। श्रीनगरस्य खान्यार-नामके स्थाने एका गृहं मध्ये 2-3 आतंकवादिनः गुहाश्रिताः आसन्। सेनया गृहं विस्फोटं कृत्वा एकः पाकिस्तानी आतंकवादी निहतः। तस्मात् स्थलात् आतंकवादिभ्यः विस्फोटकसामग्री सम्प्राप्ता। तस्मिन् स्थाने सेनायाः द्वौ सैनिकौ, द्वौ पुलिसकर्मचारिणौ अपि घातिता अभवन्। अत्र बांदीपोरा जिलायाम् अपि संघर्षः प्रचलति। अनन्तनागे शनिवासरे सुरक्षादलेन द्वौ आतंकवादिनौ हतौ। शांगुस लार्नु वनान्तरे शनिवासरे प्रातःकाले संघर्षः आरब्धः यत्र 3 आतंकवादिनः स्थिताः इति सूचना प्राप्ता। सर्वत्र अन्वेषणकार्यक्रमः प्रचलति। श्रीनगरे सैन्येन शीर्षः लश्करसेनापतिः उस्मान उर्फ छोटा वलीदः मारितः। अनन्तनागे संघर्षे द्वौ आतंकवादिनौ हतौ। तत्र 3 आतंकवादिनः स्थिताः इति आशङ्का अस्ति।

गुजरातस्य वसादनगरे आर्ट ऑफ लिविंग फाउण्डेशन इत्यनेन “सीड द अर्थ” इति कार्यक्रमस्य आयोजनम्

“सीड द अर्थ” इति कार्यक्रमस्य आयोजनं वसादनगरे आर्ट ऑफ लिविंग फाउण्डेशन इत्यनेन कृतम्। यस्मिन् पञ्चसहस्राधिकाः जनाः एकत्रिताः भूत्वा ६० निमेषेषु २.५ लक्षं बीजगोलानि सज्जीकृत्य हरितभारतस्य निर्माणे योगदानं दत्तवन्तः। राज्यपालेन देवव्रत इत्यनेन उक्तं यत्, गुरुदेवः रविशंकरः मानवतायाः मार्गस्य आध्यात्मिकरूपेण प्रवर्धनस्य सङ्गमेन पर्यावरणस्य रक्षणस्य दिशि पदानि स्वीकृतवन्तः। पर्यावरणस्य रक्षणार्थं अधिकाधिकं वृक्षारोपणं आवश्यकम्। राज्यपालः अवदत् यत् रासायनिक-उर्वरक-कीटनाशकानाम् अतिप्रयोगात् पृथिवीमातुः स्वास्थ्यं क्षीणं जातम्। फलतः पृथिवीमाता वन्ध्या अभवत्। न केवलम् एतत्, प्रकृतेः अपि दुरुपयोगः क्रियते।

जापानदेशे अभिलेख-भङ्ग-तापमानं, देशस्य सर्वाधिक-उष्णतमः मासः अभवत्

अक्तूबरमासे जापानदेशे अभिलेख-भङ्ग-तापमानं ज्ञातम्, येन १८९८ तमे वर्षे अभिलेख-रक्षणस्य आरम्भात् देशस्य सर्वाधिक-उष्णतमः मासः अभवत्। जापानस्य मौसमविज्ञानसंस्थायाः (JMA) आलेखानुसारं जापानदेशस्य मासिकम् औसतं तापमानं अक्तूबरमासस्य सामान्यतापमानात् २.२१ डिग्री सेल्सियस अधिकम् आसीत्। आई. ए. एन. एस. इत्यनेन सिन्हुआ समाचारसंस्थया उद्धृत्य उक्तं यत् क्षेत्रीयस्तरस्य उत्तरजापानदेशस्य औसततापमानं १.९ डिग्री अधिकं भवति। तस्मिन् एव काले पूर्वपश्चिमजापानदेशे २.६ डिग्रीपर्यन्तं तापमानस्य वृद्धिः दृष्टा। क्योटो, नागानो, मध्यटोक्यो इत्यादिषु नगरेषु तापमानस्य महती वृद्धिः अभवत्, यत्र अक्तूबरमासस्य औसततापमानं क्रमशः ३.२ डिग्री, ३.१ डिग्री, २.६ डिग्री च वर्धितम्।

गीतोपदेशः

अहो बत महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयम्।
यद्राज्यसुखलोभेन हन्तुं स्वजनमुद्यताः ॥ ४४ ॥

शब्दार्थ- अहो - ओह; बत - कितना आश्चर्य है यह; महत् - महान; पापम् - पाप कर्म; कर्तुम् - करने के लिए; व्यवसिता - निश्चय किया है; वयम् - हमने; यत् - क्योंकि; राज्य-सुख-लोभेन - राज्य-सुख के लालच में आकर; हन्तुम् - मारने के लिए; स्वजनम् - अपने सम्बन्धियों को; उद्यताः - तत्पर

भावार्थ

ओह! कितने आश्चर्य की बात है कि हम सब जघन्य पापकर्म करने के लिए उद्यत हो रहे हैं। राज्यसुख भोगने कि इच्छा से प्रेरित होकर हम अपने सम्बन्धियों को मारने पर तुले हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

गुजरात- नववर्षे

अवसरं शुभकामनाः च प्रदत्तवान् प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी गुजरात- नववर्षे अवसरं शुभकामनाः च प्रदत्तवान्। जनसम्पर्क- मीडिया- इत्यत्र श्री मोदिना कामना कृता यत् नववर्षः जनानां जीवने सुखं, सफलतां समृद्धिं च आनयेत्।

विशेष-सैविध्यानां व्यवस्थानां च समीक्षां कृतवान् रेलमन्त्री

रेल-मन्त्री अश्विनी वैष्णवः गतसायं नवदिल्ल्यां रेलस्थात्रस्य यात्रां कृतवान् यत्र असौ उत्सवसमये यात्रिणां कृते विशेष-सैविध्यानां व्यवस्थानां च समीक्षां कृतवान्।

अंतराष्ट्रीय - जिनेवा

अंतराष्ट्रीय श्रम संघटनस्य शासकीय निकायस्य द्विपञ्चाशत् उत्तर त्रिशततममुपवेशनम् जिनेवा नगरे आयोज्यते।

विश्व-मुष्टिप्रतिस्पर्धा

भारतीय कृषावर्मा गतदिवसे अमेरिकायाः, कोलोराडो इत्यत्र ऊनविंशति-वयस्यन्तर्गतं विश्व- मुष्टिका-स्पर्धायां स्वर्ण-पदकं विजितवती।

पैराग्लाइडिंगविश्वचषकः - बीड़- बिलिंग- उपत्यकायां पैराग्लाइडिंग विश्वचषकः आरब्धः

हिमसंस्कृतवार्ता: - जोगिन्द्रनगरम्। बीड़बिलिंग-उपत्यकायां द्वितीयः पैराग्लाइडिंग विश्वचषकः आरब्धः अस्ति। पर्यटनविभागस्य अध्यक्षः आर. एस. बाली मुख्यसंसदीयसचिवः किशोरीलालस्य उपस्थितौ बिलिंगे हवनं कृतवान्। तदनन्तरं प्रतिभागिभ्यः हरितध्वजं प्रदर्श्य स्पर्धायाः आरम्भः अभवत्। ततः पूर्वं बिलिंगं गत्वा काङ्ग्रेसकार्यकर्तारः बिलिंग-पैराग्लाइडिंग- सङ्घस्य अध्यक्षः अनुराग शर्मा च रघुवीरसिंहबालीवर्यस्य स्वागतं कृतवन्तः। शनिवासरे प्रतियोगितायाः आरम्भे ३३ किलोमीटर यावत् अभ्यासकार्यं प्रतिभागिभ्यः दत्तम्। उड्डयनानन्तरं समग्रम् आकाशं पैराग्लाइडरैः सह रङ्गिणं जातम्। रविवारात् प्रतिभागिभ्यः कार्याणि प्रदत्तानि भविष्यन्ति। बिलिंग- पैराग्लाइडिंग-संघस्य अध्यक्षः अनुरागशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् नवम्बर ६ तः ८ पर्यन्तं आयोजितस्य बीड़ कार्निवलस्य समये अवरोहणस्थले सांस्कृतिककार्यक्रमस्य आयोजनं भविष्यति। सः अवदत् यत् २६ देशेभ्यः ९४ विमानचालकाः पैराग्लाइडिंग विश्वकपस्पर्धायां भागं गृह्णन्ति। प्रतियोगितायां ३२ भारतीयाः प्रतिभागिनः सन्ति, येषु सप्त महिलाप्रतिभागिनः सन्ति।

सुरक्षायाः एताः व्यवस्थाः

अष्टदिवसीयप्रतियोगितायां प्रतिभागिनां सुरक्षायाः विशेषव्यवस्था कृता अस्ति। सुरक्षायै हेलिकॉप्टरद्वयं, एम्बुलेन्ससहिताः सप्त स्वास्थ्यदलानि, ६-६ उद्धार-पुनर्प्राप्तिदलानि च नियोजितानि सन्ति। एते अटलविहारी- पर्वतारोहणसंस्थानम् मनालीतः प्रशिक्षिताः सन्ति। आवश्यकता भवति चेत् मुख्यमन्त्रिणः हेलिकॉप्टरस्य उपयोगः सुरक्षायाः कृते

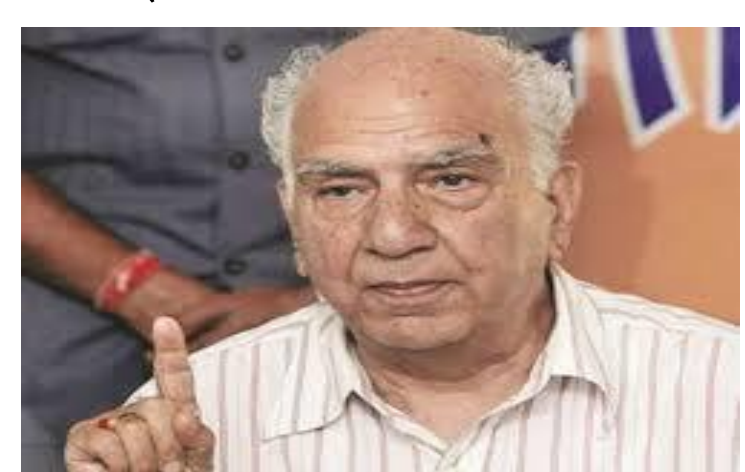
अपि कर्तुं शक्यते। बीड़-बिलिंगे अवतरणस्थले ६० लक्षरूप्यकाणां व्ययः भविष्यति - बाली

पैराग्लाइडक्रीडायाः कृते विश्वस्य सर्वाधिकं उपयुक्तं स्थलं बीड़बिलिंग इति स्थलम् अस्ति। मुख्यमन्त्री सुखुः इत्यस्य नेतृत्वे पैराग्लाइडिंग इत्यस्य विश्वस्तरीयम् आयोजनं भवति इति देशस्य राज्यस्य च गौरवस्य विषयः अस्ति। पर्यटनविकासनिगमस्य अध्यक्षः पर्यटनविकासमण्डलस्य उपाध्यक्षः च आर. एस. बाली इत्यनेन पैराग्लाइडिंग विश्वकपस्य उद्घाटने एतत् उक्तम्। विश्वकपस्य आयोजनेन विश्वे हिमाचलस्य मान्यता सृज्यते, पर्यटनव्यापारः च वर्धते इति सः अवदत्। सः अवदत् यत् राज्ये साहसिकक्रीडाक्रियाणां अपारसंभावना वर्तते। एतेषु आयोजनेषु सर्वकारः सर्वं सम्भवं समर्थनं प्रदातुं आयोजकान् प्रोत्साहयति। बाली इत्यनेन उक्तं यत् २०१५ तमस्य वर्षस्य अनन्तरं पुनः काङ्ग्रेसस्य कार्यकाले बीड़ बिलिंग् इत्यत्र पैराग्लाइडिंग स्पर्धा भवति। बीड़ बिलिंग- उपत्यकायाः देवीदेवतानां भूमित्वात् अत्र सर्वेषु प्रतिभागिषु देवानाम् विशेषाशीर्वादाः अवशिष्टाः सन्ति। सः अवदत् यत् बीड़-क्षेत्रस्य अवरोहणस्थलस्य कृते ६० लक्षरूप्यकाणि मुक्तानि सन्ति, अन्यसुविधानां कृते पर्यटनविभागेन ७ लक्षरूप्यकाणि विमोचितानि सन्ति। प्रतियोगितायाः सफलसञ्चालनाय सः ३५ लक्षरूप्यकाणां प्रदानस्य घोषणां कृतवान्।

त्रिषु सर्वकारेष्वपि पैराग्लाइडिंग- प्रशिक्षण- केन्द्रम् न आरब्धम् - पूर्वमुख्यमन्त्री शान्ताकुमारः

हिमसंस्कृतवार्ता: - पालमपुरम्। न केवलं एकस्य सर्वकारस्य अपि तु त्रयाणां सर्वकाराणां एतादृशी अयोग्यतायाः सम्मुखे किं कर्तव्यमिति न अवगच्छामि इति पूर्वमुख्यमन्त्री शान्ताकुमारः उक्तवान्। बीड़-बिलिंग पैराग्लाइडिंग इत्यस्य कृते अतीव लोकप्रियं भवति। एकतः विश्वचषकम् आरभ्यते, विश्वस्य सर्वेभ्यः भागेभ्यः पैराग्लाइडर-यानानि आगच्छन्ति। अपरपक्षे द्वौ विदेशीयविमानचालकौ पैराग्लाइड-यानं कुर्वन्तौ द्वौ दिवसौ दुर्घटनाभिः मृतौ, यतः तत्र आवश्यकी प्रशिक्षणव्यवस्था नास्ति। सः अवदत् यत् प्रायः अष्टवर्षपूर्वं तत्कालीनः मुख्यमन्त्री वीरभद्रसिंहः पैराग्लाइडिंग् प्रशिक्षणकेन्द्रं भवनस्य

आधारं स्थापयित्वा वर्षद्वयेन एतत् केन्द्रम्

आरभ्यते इति उक्तवान्। परन्तु अष्टवर्षेभ्यः अनन्तरम् अपि प्रशिक्षणकेन्द्रस्य आरम्भः कर्तुं न शक्यते स्म। परन्तु ८ कोटिरूप्यकाणां भवनं सज्जम् अस्ति। शान्ताकुमारः अवदत् यत् सर्वकारेण प्रशिक्षणस्य व्यवस्था नास्ति, परन्तु तत्र बहवः अवैधप्रशिक्षणविद्यालयाः उद्घाटिताः। यत्र योग्यतां विना

प्रशिक्षणं दीयते अस्य कारणात् च दुर्घटनाः अपि भवन्ति। सः अवदत् यत् यदा अष्टवर्षपूर्वं ८ कोटिरूप्यकाणां भवनस्य निर्माणं प्रारब्धम् आसीत् तदा तेन सह विभागेन नियमनिर्माणकार्यं किमर्थं न आरब्धम्। भवनस्य निर्माणमात्रेण प्रशिक्षणकेन्द्रस्य आरम्भः करणीयः आसीत्। सः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशे पर्यटनस्य अपारसंभावना वर्तते। विश्वे पैराग्लाइडिंग अतीव लोकप्रियं भवति। बीड़ इति नाम सम्पूर्णविश्वे प्रसिद्धं भवति, अष्टवर्षेभ्यः भवनस्य निर्माणं कृत्वा सर्वकाराः सुप्ताः सन्ति। सः वर्तमानसर्वकारं पृष्टवान् यत् त्रयाणां सर्वकाराणां एषा अक्षमता कदा समाप्तः भविष्यति इति।

हिमाचले सर्वकारस्य संचालनं काङ्ग्रेसस्य नियन्त्रणे नास्ति - अनुरागठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - हमीरपुरम्। पूर्वकेन्द्रीयमन्त्री सांसदः च अनुरागसिंहठाकुरः उक्तवान् यत् हिमाचले सर्वकारस्य संचालनम् अधुना काङ्ग्रेसस्य नियन्त्रणात् परम् अस्ति। शनिवासरे स्वस्य समीरपुरनिवासस्थाने पत्रकारैः सह वार्तालापं कुर्वन् सः अवदत् यत् देशस्य विभिन्नेषु राज्येषु मिथ्याप्रतिज्ञायाः आधारेण काङ्ग्रेसस्य सत्तां प्राप्तुं कला उजागरिता अस्ति। असत्यं, छलं च काङ्ग्रेसस्य वास्तविकं युक्तिः, चरित्रं, मुखं च अस्ति। मृषावादेन सत्तां प्राप्तुं कला अधुना काङ्ग्रेसस्य एव व्ययः भवति। हिमाचलम्, कर्नाटकः, तेलंगाना इत्यादिषु राज्येषु मिथ्याप्रतिज्ञां कृत्वा सत्तां प्राप्तुं स्वभावेन काङ्ग्रेसः देशे सर्वत्र लज्जायाः सम्मुखीकरणं कुर्वन् अस्ति। बजटप्रावधानं विना महतीं घोषणां कर्तुं काङ्ग्रेसस्य स्वभावः अधुना तस्य राष्ट्रियाध्यक्षेण मल्लिकार्जुनखड्गे इत्यनेन उजागरितः अस्ति। सः अवदत् यत् हिमाचलस्य स्थितिः एतादृशी अस्ति यत् यदि केन्द्रस्य परियोजनानां धनं न प्राप्यते तर्हि विकासकार्यं स्थगितम् अस्ति। केन्द्रस्य साहाय्येन राज्यस्य विकासः भवति, परन्तु राज्यसर्वकारः न कामपि नूतनां परियोजनाम् आनेतुं समर्थः अस्ति, न च कस्यापि पुरातनस्य पुनर्स्थापनं कर्तुं समर्थः अस्ति। राज्यस्य शेषं विधानसभाक्षेत्रं त्यजन्तु, मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुखोः स्वस्य गृहविधानसभाक्षेत्रस्य मार्गाणां दुर्दशां वर्तते। केन्द्रीयविश्वविद्यालयः छात्राणां उच्चलभविष्यस्य कृते सम्पूर्णराज्यस्य कृते महती परियोजना अस्ति, परन्तु काङ्ग्रेसः आरम्भादेव तस्य विषये राजनीतिं कुर्वन् अस्ति। एषा परियोजना यथाशीघ्रं सम्पन्नं भवेत् किन्तु कथञ्चित् काङ्ग्रेससर्वकारः तस्मिन् समये समये बाधाः सृजति।

काङ्ग्रेसस्य प्रतिज्ञासम्बद्धे जयरामठाकुरस्य प्रतिक्रिया

हिमसंस्कृतवार्ता: -शिमला। पूर्वमुख्यमन्त्री विपक्षनेता च जयरामठाकुरः अवदत् यत् मुख्यमन्त्रिणा पुनः स्वपक्षस्य घोषणापत्रं, स्वपक्षस्य लघुबृहन् नेतृणां वक्तव्यं च श्रोतव्यं यत् काङ्ग्रेसेन हिमाचलस्य कृते कीदृशी प्रतिज्ञा दत्ता। एतेन सह दलस्य मुख्यालये शयितानि प्रपत्राणि अपि द्रष्टव्यानि यत् कथं युनां कृते स्टार्टअप-निधिः दातुं, सम्माननिधिप्रदातुं च प्रपत्राणि पूर्यितानि। तानि दृष्ट्वा कदाचित् सः स्मरिष्यति यत् राज्यस्य जनाः तस्मै बहुमतं किमर्थं दत्तवन्तः। यदि मुख्यमन्त्री इदानीं मृषावादं त्यजति तर्हि राज्यस्य महदानुग्रहः भविष्यति। अधुना तेषां उच्चाधिपत्यं राष्ट्रियनेतृत्वं च स्वीकृतवन्तः यत् काङ्ग्रेसस्य वर्तमानस्थितिः मृषावादस्य, बृहत् निर्वाचनप्रतिज्ञायाः च कारणेन अस्ति। एतस्य असत्यस्य कारणेन सर्वे काङ्ग्रेससर्वकाराः अपमानिताः भवन्ति। विपक्षनेता उक्तवान् यत् हिमाचले कथितानां असत्यस्य कारणात् अद्य कोऽपि कञ्चन काङ्ग्रेसनेतारं तस्य वचनं च गम्भीरतापूर्वकं न गृह्णाति। काङ्ग्रेसस्य असत्यस्य कारणात् अद्य काङ्ग्रेसस्य गारण्टी-राजनीतिः समाप्तवती अस्ति। काङ्ग्रेसस्य शीर्षनेतृत्वम् अधुना हिमाचलस्य तस्य नेतुः च दूरं गच्छति, परन्तु काङ्ग्रेसः अस्मात् स्वतन्त्रतां न प्राप्नुयात्। हिमाचलविधानसभानिर्वाचनस्य बृहत्सङ्घेभ्यः आरभ्य कोणानां कूपपर्यन्तं तस्य प्रत्येकं असत्यं प्रपत्रवत् अभिलेखितं भवति। यस्य कारणात् वयं काङ्ग्रेसं पलायितुं न ददमः। वयं पूर्णपत्रैः सह विधानसभायां गारण्टीविषये तस्य असत्यं उजागरितवन्तः आसन्, भविष्ये अपि करिष्यामः। काष्ठघटाः पुनः पुनः न तापयन्ति इति काङ्ग्रेसेन अवगन्तव्यम्। जयरामठाकुरः अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणा हिमाचलविषये यत् किमपि उक्तं तस्य प्रत्येकं वचनं शतप्रतिशतम् सत्यम् अस्ति। विगतमासान् यावत् देशे सर्वत्र हिमाचलप्रदेशः वार्तायां वर्तते, येन हिमाचलस्य प्रतिबिम्बं कलङ्कितं जातम्। अधुना मुख्यमन्त्री पत्रकारसम्मेलने कथयति यत् अस्मिन् मासे कर्मचारिणः वेतनं प्राप्नुयुः। मुख्यमन्त्री वदति यत् तेन पञ्च प्रतिज्ञाः पूर्णाः कृताः। गारण्टीनुसारं तस्य सर्वकारस्य निर्माणात् वर्षद्वयं गतं, लक्षद्वयं जनानां कृते कार्याणि दातव्यानि आसन् किन्तु एकं कार्यं अपि न दत्तम्। प्रत्युत १.५ लक्षाधिकानि पदानि निरस्तानि, १२ सहस्राधिकाः जनाः कार्यात् निष्कासिताः च। १८ तः ६० वर्षाणां मध्ये प्रत्येकं महिलायाः प्रतिमासं १५०० रूप्यकाणि दातव्यानि आसन्।

सिंगापुर देशयोः षड् दिवसीय यात्रायां भविष्यति जयशंकर

हिमसंस्कृतवार्ता: ०३ नवम्बर। विदेशमंत्री डॉ. एस जयशंकरः अद्यारभ्य आस्ट्रेलिया सिंगापुर देशयोः षड् दिवसीय यात्रायां भविष्यति। विदेशमंत्री डॉ. एस जयशंकरः ब्रिस्बेन्-नगरं सम्प्राप्य आस्ट्रेलिया-देशे भारतस्य चतुर्थ-वाणिज्यदूतावासस्य उद्घाटनं करिष्यति। सः कैनब्रानगरे स्वस्य आस्ट्रेलियादेशीय समकक्षेण पेनी वोङ्ग इत्यनेन सह पञ्चदशतमे विदेशमन्त्रिरूपरेखासंवादस्य सहअध्यक्षः अपि भविष्यति। विदेशमन्त्री आस्ट्रेलियादेशस्य संसदभवने आयोजितस्य द्वितीयस्य रैसिना डाउन अण्डर इत्यस्य उद्घाटनसत्रे मुख्यभाषणं प्रदास्यति।

आन्ध्रप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री चन्द्रबाबूनायडुः राज्यस्य मार्गसुधारार्थं बृहत् अभियानं प्रारब्धवान्

मार्गान् गर्तमुक्तं कर्तुम् एतत् अभियानं आरब्धम्।

८६१ कोटिरूप्यकाणां व्ययस्य अभियानम्
आन्ध्रप्रदेशसर्वकारेण मार्गसमस्यां दृष्ट्वा ८६१ कोटिरूप्यकाणां व्ययस्य अयं अभियानः आरब्धः अस्ति। अनकपले-मण्डलस्य चिन्तलागोर्लिवनीपलेम्- ग्रामात् राज्यव्यापिनम् अभियानं प्रारभ्य मुख्यमन्त्री स्वयमेव एकं गर्तम् उलूखलेन पूरयित्वा तस्य जीर्णोद्धारं च कृतवान्।

मुख्यमंत्री स्वयं मार्गस्य जीर्णोद्धारं कृतवान्
अस्मिन् समये गृहमन्त्री वङ्गलापुडी अनिथा इत्यादयः नेतारः अधिकारिणः अपि तस्य सह उपस्थिताः आसन्। पश्चात् तस्य सान्निध्ये एकं महद् गर्तम् अपि ट्रकयानेन पूरयित्वा जीर्णोद्धारं कृतम्। नायडुः स्वयमेव एकं फालकम् उद्धृत्य दक्षिणराज्ये पुनः व्यवस्थापनकार्यं शीघ्रं कर्तुं गर्तं समं कृतवान्।

ओटावानगरे स्थायिसमितेः कार्याचरणसम्बद्धं कूटनीतिकपत्रम् अक्टूबर् मासस्य ऊनत्रिंशत दिनाङ्के समर्पितम्-रणधीरजायसवालः

हिमसंस्कृतवार्ता: ०३ नवम्बर। विदेशमन्त्रालये परह्यः कनाडा उच्चायोगस्य प्रतिनिधिं आहूय उपमन्त्रिणा डेविड् मॉरिसन इत्यनेन सह जनसुरक्षारष्ट्र सुरक्षास्थायिसमित्याः समक्षं गृहमन्त्रिणः अमितशाहस्य सन्दर्भाणां विषये भारतस्य विरोधः प्रदर्शितः। गतदिने अपराह्णे नवदिल्ल्यां वार्ताहरान् संबोधयन् मन्त्रालयस्य प्रवक्ता रणधीरजायसवालः अवदत् यत् ओटावानगरे स्थायिसमितेः कार्याचरणसम्बद्धं कूटनीतिकपत्रम् अक्टूबर् मासस्य ऊनत्रिंशत दिनाङ्के समर्पितं। सः उक्तवान् यत् कनाडादेशस्य उच्चाधिकारिणः अन्तर्राष्ट्रीय प्रवहिकासु निराधार-आक्षेपान् प्रसारयन्ति इति प्रकाशनं वर्तमान-कनाडा-सर्वकारस्य राजनैतिक कार्यक्रमस्य व्यवहार-प्रकारस्य च विषये भारतस्य दृष्टिकोणं पुष्टिं करोति। एतादृशैः कार्यैः द्विपक्षीयसम्बन्धानां कृते गम्भीराः परिणामाः भविष्यन्ति इति सः सावधानं कृतवान्। कनाडादेशेन भारतीयाधिकारिषु कृतस्य निरीक्षणस्य विषये श्रीजयसवालः अवदत् यत् भारतस्य केषाञ्चन वाणिज्यदूतावासाधिकारिणः अद्यापि कनाडासर्वकारस्य श्रव्य दृश्य- निरीक्षणाधीनाः सन्ति।

संस्कृतविद्यास्थानानि-२४ सामवेदस्य ब्राह्मणानि

सामविधानब्राह्मणम्-सामविधानब्राह्मणे त्रयः प्रपाठकाः तेषु पञ्चविंशतिः अनुवाकाः वर्तन्ते। ताण्ड्यषड्विंशब्राह्मणयोः श्रौतयागाः मुख्यविषयः। तथापि अस्मिन्ब्राह्मणे अभिचारकर्मणाम् ऐन्द्रजालिकविषयाणां वा प्राबल्यं लक्ष्यते। असामाजिककर्मणां सामाजिकम् अध्ययनम् अत्र दृग्गोचरीभवति।

जपः तपः स्वाध्यायः एतेषां महत्त्वं श्रौतयागैः समानमेव वर्णितम् अस्ति। येषां सम्पादनाय अन्यत्र बहुधनस्य व्ययः तथा च दीर्घकालिकयागाः अपेक्ष्यन्ते तेषां लौकिककामनानां प्राप्त्यर्थम् केवलं सामगायनमेव पर्याप्तम् अस्तीति अस्य ब्राह्मणस्य मतम्। जपः स्वाध्यायश्च यज्ञौ एव मत्वा तयोः यत् विकसितं रूपम् आरण्यकोपनिषत्सु दर्शितम् अस्ति तस्य मूलं सामविधानब्राह्मणमेव।

श्रौत-तान्त्रिकविधीनां समन्वयः अत्र दृश्यते। शत्रुनाशाय शत्रोः शिरोच्छेदः मूर्तिदाहः वा एतयोः विधानं कृतम् अस्ति। काम्ययागानां प्रयोगः प्रायश्चित्तकर्माणि अत्र विशेषतया निरूपितानि। पापप्रायश्चित्तकर्माणां विशेषनिरूपणात् एतत् ब्राह्मणं धर्मसूत्राणां पूर्वपीठिका अस्ति।

आर्षेयब्राह्मणम्-एतत् सामवेदसम्बद्धं चतुर्थं ब्राह्मणम्। आर्षेयब्राह्मणे ३ प्रपाठकाः तथा च तेषु ८२ खण्डाः सन्ति। अन्यानि ब्राह्मणानि कर्मकाण्डसम्बद्धानि तथापि एतत् ब्राह्मणं सामवेदस्य अनुक्रमणी एव। साम्नां विविधानि नामान्तराणि तथा तेषां द्रष्टारः ऋषयः एतेषां सम्बन्धस्य कथनम् अत्र मुख्यविषयः अतः एतस्य आर्षेयब्राह्मणम् इति अभिधानम्। साम्नाम् ऋषयः तेषां गोत्राणि एतेषां विशदवर्णनात् एतत् ब्राह्मणम् ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्त्वपूर्णम्। एतस्य रचना सूत्रशैल्या कृता अस्ति।

साम्नां ऋषिगोत्रादीनां ज्ञानं यशसे स्वर्गाय च भवतीति अत्र उक्तम्-ऋषीणां नामधेयगोत्रोपधारणं स्वर्ग्यं यशस्यं धन्यं पुण्यं पूर्णं प्रशस्यं ब्रह्मवर्चस्यं स्मार्तमायुष्यम्। सामगायनप्रकारेषु ग्रामगेयम् अरण्यगेयं च इत्येतयोः द्वयोरेव विवेचनम् अत्र अस्ति। ऊहगानम् ऊहगानं एतयोः विचारः न कृतः।

भारतं ग्रीसश्च स्वीययोः रणनीति-संबन्धं दृढीकर्तुं प्रतिबद्धतां पुनः स्मारितवन्तौ, व्यापारः, रक्षणम्, नौकावहनम्, सम्पर्कः इत्यादिषु विविधेषु क्षेत्रेषु प्रगतेः समीक्षा

हिमसंस्कृतवार्ता: ०३ नवम्बर। भारतस्य प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी ग्रीसस्य प्रधानमन्त्री किरियाकोस मित्सोताकिसस्य द्वयोः देशयोः मध्ये रणनीतिकसंबन्धं प्रबलं कर्तुं स्वप्रतिबद्धतां पुनरुक्त वन्तौ। दूरवाणी-संवादस्य माध्यमेन उभौ नेतारौ भारत-मध्य-पूर्व यूरोप- आर्थिक विषये च पश्चिम एशियायाम् विकासेन च सह विभिन्न- क्षेत्रीयाणाम् वैश्विक - समस्याम् च विषये चर्चा कृतवन्तौ। तौ व्यापार- रक्षा-नौकावहन सम्पर्क- इत्यादिषु द्विपक्षीयसहयोगानाम् अनेकेषु क्षेत्रेषु प्रगतेः समीक्षां कृतवन्तौ। संवादे, श्री मित्सोताकिसः भारते निर्वाचने पुनर्निर्वाचिते सति श्रीमोदिने वर्धापनानि प्रेषितवान्।

सामवेद

सामगायनस्य पञ्च उपन्यायः जत्र तापटाः -प्रस्तायः उद्गायः प्रतिहारः उपद्रवः निधनं च

- १) **प्रस्तावः** - सामगायनस्य प्रारम्भिकः प्रस्तावनात्मकः भागः। एतस्य प्रारम्भे हुँ इति अक्षरम् उच्चार्यते। एतस्य गायनं होतृनामकः पुरोहितः करोति।
- २) **उद्गीथः** - एषः सामगायनस्य मध्यवर्ती भागः। उद्गाता एतस्य गायनं करोति। तस्य प्रारम्भः ओम् इत्येतेन अक्षरेण भवति।
- ३) **प्रतिहारस्य** - गायनं प्रतिहर्ता करोति।
- ४) **उपद्रवस्य** गायनं पुनः उद्गाता एव करोति।
- ५) **निधनम्** इति सामगायनस्य अन्तिमभागः। एतस्य गायनं होता, उद्गाता, प्रतिहर्ता एते त्रयः अपि कुर्वन्ति। सामगीतानां नामकरणस्य पञ्च आधाराः सन्ति। तदनुसारं तेषां पञ्चधा विभाजनं कर्तुं शक्यम्।
- १) येन ऋषिणां नाम्नाम् आधारेण यथा-सैन्धुक्षितम् औशनम्।
- २) ऋचः प्रारम्भिकपदाधारेण - विशोविशियम्, यज्ञायज्ञीयम्।
- ३) निधनाधारेण (सामगायनस्य अन्त्यभागस्य आधारेण)--सुतं रयिष्ठीयम्, दावसुनिधनम्।
- ४) प्रयोजनमूलकं यथा-संवर्गम्, रक्षोघ्नम्।
- ५) एतेषु चतुर्षु यानि गानानि न समाविष्टानि यथा- वीङ्गम्।

-- तोडकर-अभिजित्
abhitdkr9@gmail.com

हास्यकणिका

रमेशः मृत्युदंडः प्राप्तवान्

हास्यकणिका विशेषज्ञा- विदुषी अग्रवाल
प्रेरणास्रोत - महाभागः श्री महेन्द्रमिश्र महोदयः

न्यायाधीशः रमेशम् अपृच्छत्- भवतः काऽपि अंतिमा इच्छा अस्ति वा?

रमेशः विचारं कृत्वा उक्तवान्- मम स्थाने भवान् मृत्युदंडः स्वीकरोतु- मम इयमेव अंतिमा इच्छा अस्ति। एतदनन्तरं न्यायाधीशमहोदयः कोमामध्ये आसीत्।

Scan & Pay 7876636263

प्रतिदिन पाएं संस्कृत समाचार पत्र पीडीएफ, मात्र 100 रुपये

वार्षिकी सदस्यता

हिमसंस्कृतवार्ता:

Send screen shot of payment to **7876636263**

इदं संस्कृताय न मम